

Διορθωτική Αγωγή Ορθογραφίας

Καταληκτική ορθογραφία

Συχνές Λέξεις
Ουσιαστικά
Για μαθητές από Γ' Δημοτικού

Πρόγραμμα Αποκατάστασης Ορθογραφικής Ικανότητας
Πολυαισθητηριακά Δομημένη Διδασκαλία

(οπτικά

/ακουστικά

/ κιναισθητικά

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	6
Ουσιαστικά.....	15
Βασικές Καταλήξεις Ουσιαστικών.....	15
Αναγνώριση.....	15
Ομαδοποίηση.....	15
Κατηγοροποίηση.....	16
Δομημένη Πολυαισθητηριακή Διδασκαλία.....	24
Άμεση Διδασκαλία.....	25
Παραγωγικές καταλήξεις-ισμος, -ιστος, -ισμα.....	26
Οπτική δίοδος.....	26
Ακουστική δίοδος.....	26
Κινησθητική δίοδος.....	27
Μοντελοποίηση.....	28
-υτής, -ύτρια, -υση, -υμα.....	33
Οπτική δίοδος.....	33
Ακουστική δίοδος.....	33
Κινησθητική δίοδος.....	33
Μοντελοποίηση.....	33
-υτης, -ιτης, ητης.....	36
Οπτική δίοδος.....	36
Ακουστική δίοδος.....	37
Κινησθητική δίοδος.....	37
-ιστής.....	43
Οπτική δίοδος.....	43
Ακουστική δίοδος.....	43
Κινησθητική δίοδος.....	44
Κατηγοριοποίηση.....	44
Ουσιαστικά -ονας/-ωνας.....	47
Οπτική δίοδος.....	47
Ακουστική δίοδος.....	48
Κινησθητική δίοδος.....	48
Ουσιαστικά -ωτης/-οτης.....	51
Οπτική δίοδος.....	51
Ακουστική δίοδος.....	51
Κινησθητική δίοδος.....	52
Ομαδοποίηση.....	52
Ανακαλυπτική μέθοδος.....	53
Θηλυκά ουσιαστικά σε -εια, -εία, -ία, -οια.....	56
Οπτική δίοδος.....	56
Ακουστική δίοδος.....	58

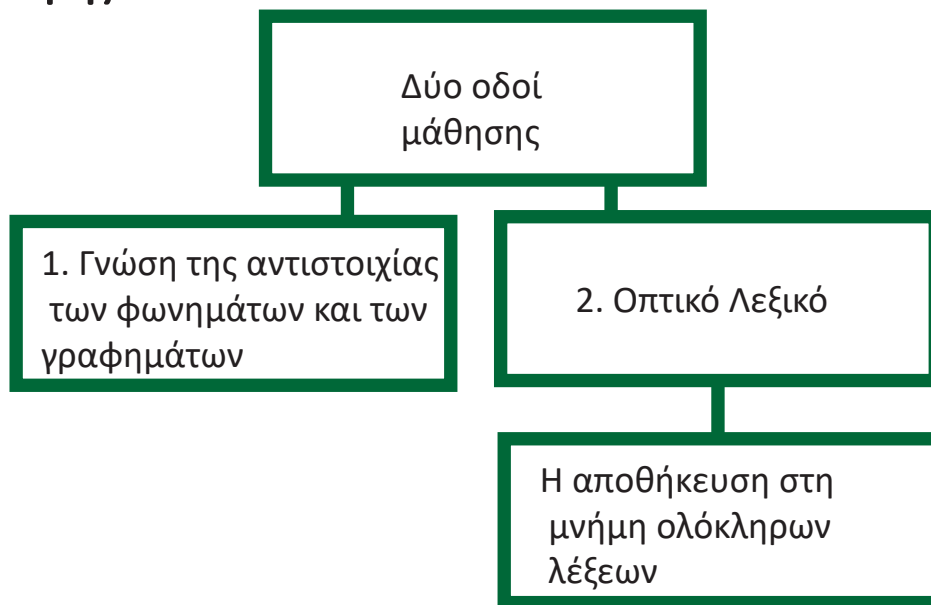
Κιναισθητική δίοδος.....	59
Ομαδοποίηση.....	59
-ωμα.....	65
Οπτική δίοδος.....	65
Ακουστική δίοδος.....	65
Κιναισθητική δίοδος.....	66
Θηλυκά ουσιαστικά σε -οσύνη, -ίδα, -αίνα.....	69
Οπτική δίοδος.....	69
Ακουστική δίοδος.....	70
Κιναισθητική δίοδος.....	70
Θηλυκά ουσιαστικά σε -ισσα, -ότητα, -ύτητα.....	73
Οπτική δίοδος.....	73
Ακουστική δίοδος.....	73
Κιναισθητική δίοδος.....	74
Ουδέτερα σε -ειο.....	79
Οπτική/Ακουστική/Κιναισθητική δίοδος.....	79
Ουδέτερα ουσιαστικά σε -τηριο.....	82
Οπτική δίοδος.....	82
Ακουστική δίοδος.....	82
Κιναισθητική οδός.....	83
-τήρας, -τήριο, -τήριο.....	86
Οπτική δίοδος.....	86
Ακουστική δίοδος.....	86
Κιναισθητική δίοδος.....	87
Ουδέτερα ουσιαστικά σε -ημα.....	91
Οπτική δίοδος.....	91
Ακουστική δίοδος.....	91
Κιναισθητική δίοδος.....	91
Πολυαισθητηριακή Διδασκαλία.....	94
Ομαδοποίηση.....	96
Δραστηριότητες γενίκευσης.....	97
Ταξινόμηση λέξεων.....	97
Σύγκριση καταλήξεων.....	97
Στρατηγική αντιπαράθεσης.....	97
Κειμενοκεντρική προσέγγιση.....	98

Θεωρητικό υπόβαθρο

Διορθωτική αγωγή ορθογραφίας Αξίζει τον κόπο;

Ορθογραφία είναι η χρήση τυποποιημένων κανόνων για την καταγραφή των φθόγγων μίας γλώσσας. Η ικανότητα της γραφής απαιτεί απ' το άτομο να μπορεί να συσχετίσει ήχους με γράμματα, να κάνει ανάκληση των γραμματικών μορφημάτων, να μπορεί να διαλέξει ανάμεσα σε ένα σωστό γράφημα όταν δεν υπάρχει σχέση μεταξύ του ήχου και του γράμματος, να ομαδοποιεί καταλήξεις ακολουθώντας τους βασικούς κανόνες της ορθογραφίας (Δημητρίου, 1994). Η κατάρκτηση της ορθογραφίας αποτελεί μία σύνθετη νοητική λειτουργία, μία διαδικασία δυσκολότερη από εκείνη της ανάγνωσης.

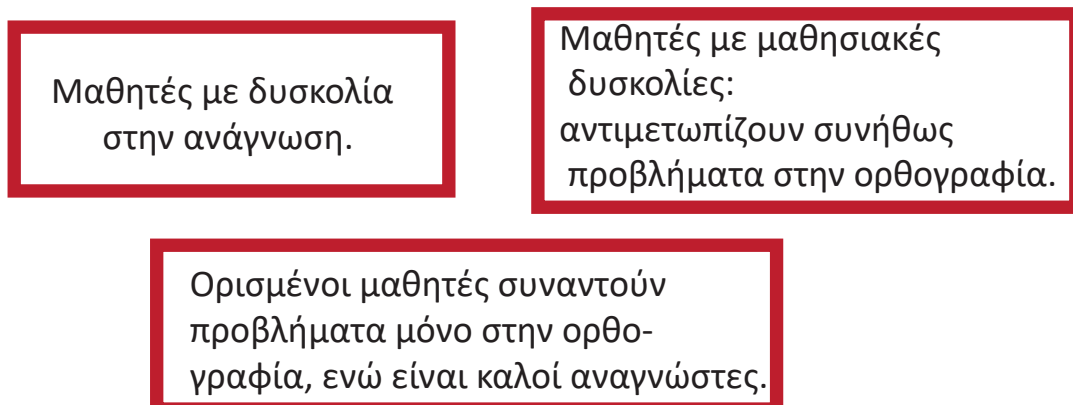
Δύο οδοί μάθησης

Οι μαθητές με δυσκολίες στην ορθογραφία

Μέσα στο σχολείο υπάρχει ένα ποσοστό μαθητών το οποίο παρουσιάζει μειωμένη ή χαμηλή επίδοση στην ορθογραφία με αποτέλεσμα να αδυνατεί, ως έναν βαθμό, να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του γλωσσικού μαθήματος. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε μία ανομοιογενή ομάδα μαθητών.

Οι κατηγορίες μαθητών που μπορούν να δυσκολευτούν διακρίνονται σε:

Ουσιαστικά

Βασικές Καταλήξεις Ουσιαστικών

Αναγνώριση

Επισήμανση: Βρες και κύκλωσε εικόνες που δείχνουν ουσιαστικά.

Ομαδοποίηση

Επισήμανση: Βάλε τα ουσιαστικά με τα ίδια χαρακτηριστικά εκεί όπου ανήκουν.

Αρσενικά

Θηλυκά

Ουδέτερα

Δομημένη Πολυαισθητηριακή Διδασκαλία

 Γράψε	 Συμπλήρωσε	 Χρωμάτισε
 Σχεδίασε	 Κύκλωσε	 Αντίγραψε
 Κόλλησε	 Κόψε	 Υπογράμμισε
 Μέτρησε	 Ιχνηλάτησε	 Ονομάτισε ένα-ένα τα γράμματα
 Διάβασε		

Βήματα Διδασκαλίας

Κάρτα πολυαισθητηριακής διδασκαλίας

- Ιχνηλάτησε
- Πες ένα -ένα τα γράμματα
- Γράψε
- Ζωγράφισε την κατάληξη
- Πες δυνατά

Παραγωγικές καταλήξεις-ισμος, -ιστος, -ισμα

Οπτική δίοδος

Υποδειγματική διδασκαλία

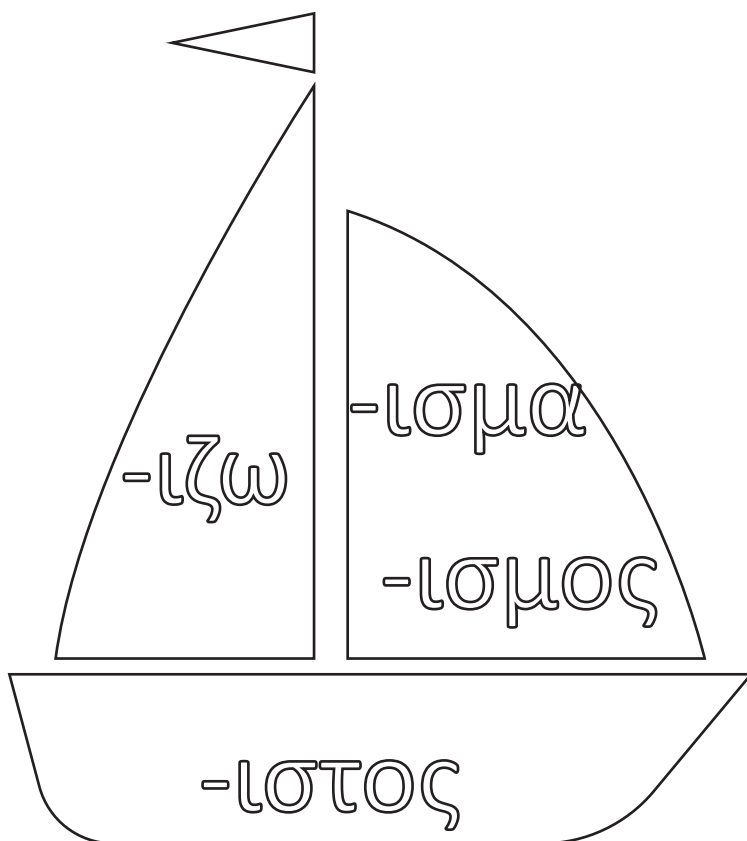
Παραγωγικές καταλήξεις εξαιρέσεων

Ακουστική δίοδος

Μία ιστορία θα σας πω, όταν το ρήμα είναι -ίζω, το -ι- έχει αγκαλιά και με αυτό ταξιδεύει πέρα μακριά!! Τόπους πολλούς γνωρίζει και τον κόσμο ανακαλύπτει.

Επισημάνση: Ζωγράφισε το καράβι των καταλήξεων.

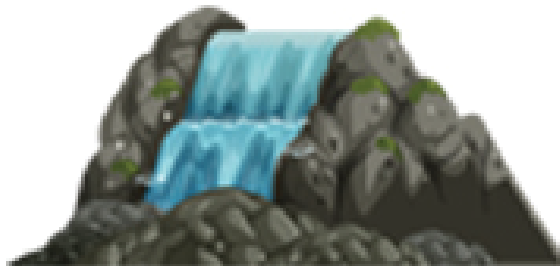
Επισήμανση: Ιχνηλάτησε την κατάληξη που θα χρησιμοποιήσεις στα ρήματα.

Επισήμανση: Δημιούργησε.

άσπρος:	
κόκκινος:	
αρχή:	
ελπίδα:	
ξινός:	
αφρός:	

Σε αυτό τον τόπο, σε ρωτάνε πολλά και εσύ πρέπει να απαντήσεις γρήγορα και σωστά!

	χωρισμός
	φωτισμός
	γυρισμός
	γέμιση

Εδώ, περίεργα πράγματα συναντήσαμε και τις λύσεις πρέπει να δώσουμε.

Επίπεδο προτάσεων

Επισήμανση: Συμπλήρωσε τα κενά των λέξεων στις προτάσεις.

- Τον Πέτρο τον δάγκωσε μία δράκ_____ και τώρα πονάει πολύ.
- Μία χειροβομβ_____ έσκασε στα χέρια της και την ακρωτηρίασε.
- Η απεραντ_____ του σύμπαντος έχει προβληματίσει πολλούς επιστήμονες.
- Η λύκ_____ μεγάλωσε τον Ρώμο και τον Ρωμύλο.
- Μερικές φορές η καλ_____ της είναι απίστευτη.

Επίπεδο κειμένου

Επισήμανση: Συμπλήρωσε τα κενά των λέξεων στο κείμενο.

Ο Πινόκιο κρατούσε μία πινακ_____ που έγραφε: «Προσοχή δεν τρώγομαι, είμαι ξύλινος». Η φάλ_____ όμως δεν την είδε και τον έκανε μία χαψιά. Ο Πινόκιο από την πολλή του καλ_____ χτύπησε τα πλευρά της φάλαινας με την πινακίδα κι εκείνη τον πέταξε έξω.

Κάρτα πολυαισθητηριακής διδασκαλίας

Επισήμανση: Ακολουθήσε τα βήματα για τις ακόλουθες λέξεις!

- Ιχνηλάτησε
- Πες ένα-ένα τα γράμματα
- Γράψε
- Πες δυνατά

Ακουστική δίοδος

Με ομπρέλα η μανάβισσα

βρήκε την ικανότητα

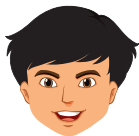
και κέρδισε τη βαρύτητα στο μαγαζί για να πάει.

Όταν είναι κορίτσι και στον δρόμο συναντάει την κατάληξη

-ισσα, τα δύο σσ αγαπάει
Μανάβ-ισσα

Επίθετα σε -ος
Ικαν-οτητα

δημιουργούν λέξεις πολλές σε -ότητα

Επίθετα σε -υς όταν ακούω
Βαρ-ύτητα

τότε φτάνω στο **-υτητα**

Κινησθητική δίοδος

Πρώτο μαγαζί επισκέφτηκε.

Επισήμανση: Κόψε και κόλλησε τις σωστές καταλήξεις.

βαρύς	+	τητα	=	_____
νόμος	+	τητα	=	_____
δημότ	+	τητα	=	_____
θερμός	+	τητα	=	_____

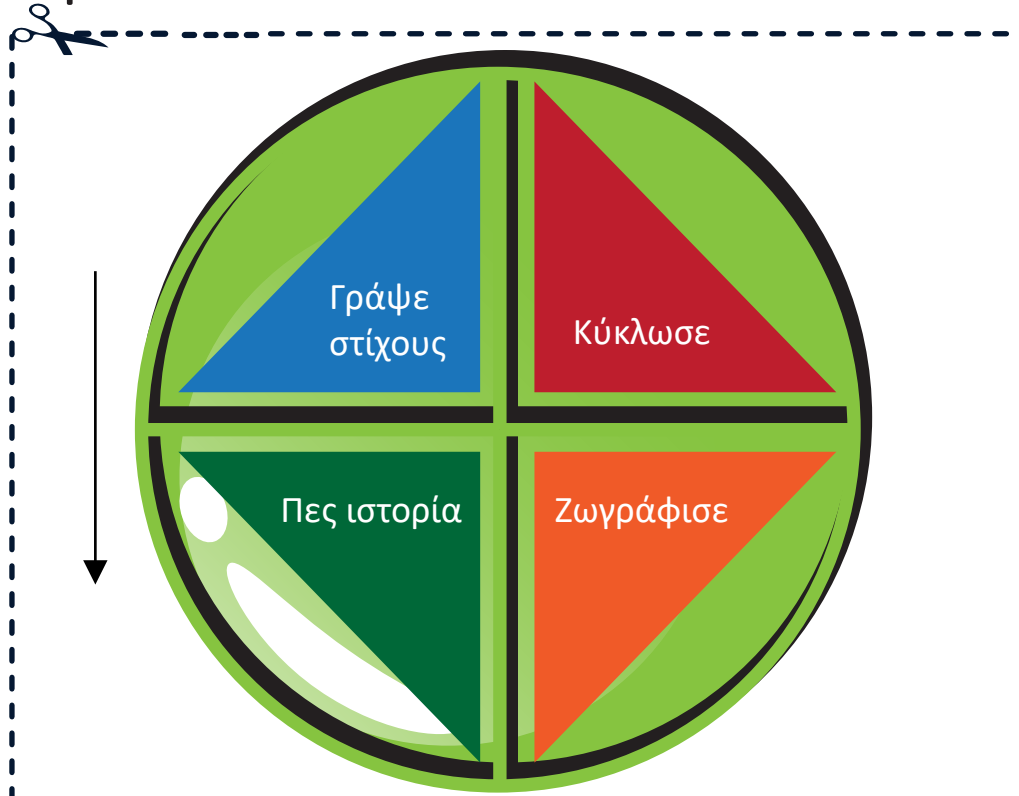
Επισήμανση: Βάλε τη μάρκα σου στη σωστά γραμμένη λέξη και πες bingo.

χαιρετώ	συγγνώμη	λειτουργώ
φτέω	άγκειρα	κοιτάζω
τρύπα	αφέριση	χαίρομε

Επισήμανση: Απαντάς στα αινίγματα.

- Ο μαθητής θα πάρει τον αναπτ (σχηματίζεις στην παλάμη τη λέξη)
- Θα τον περιμένω έξω από το φροντ..... (σχηματίζεις στον αέρα τη λέξη)
- Θα πάω για πλύσιμο τα ρούχα στο καθαρ..... (σχηματίζεις στον αέρα τη λέξη)
- Πίνω νερό στο ποτ..... (λες ένα-ένα τα γράμματα)

Τροχός των αισθήσεων

Διορθωτική Αγωγή Ορθογραφίας

Καταληκτική ορθογραφία

Ρήματα
Για μαθητές από Γ' Δημοτικού

Πρόγραμμα Αποκατάστασης Ορθογραφικής Ικανότητας
Πολυαισθητηριακά Δομημένη Διδασκαλία

(οπτικά

/ακουστικά

/ κιναισθητικά

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	5
Δομημένη Πολυαισθητηριακή Διδασκαλία.....	16
Άμεση Διδασκαλία.....	17
Ταυτότητα ρήματος.....	18
Αναγνώριση Ρημάτων.....	25
Ενεργητική Φωνή.....	26
Καταλήξεις ενεργητικής φωνής.....	28
Ρήματα σε -ωνω.....	29
Οπτική δίοδος.....	29
Ακουστική δίοδος.....	29
Κιναισθητική δίοδος.....	30
Οπτικοποίηση.....	30
Αόριστος σε -ωσα.....	36
Οπτική δίοδος.....	36
Ακουστική δίοδος.....	36
Κιναισθητική δίοδος.....	37
Ρήματα σε -ιζω.....	43
Οπτική δίοδος.....	43
Ακουστική δίοδος.....	44
Κιναισθητική δίοδος.....	45
Ρήματα σε -ευω.....	51
Οπτική δίοδος.....	51
Ακουστική δίοδος.....	51
Κιναισθητική δίοδος.....	52
Ρήματα σε -αίνω.....	56
Οπτική δίοδος.....	56
Ακουστική δίοδος.....	56
Κιναισθητική δίοδος.....	57
Αόριστος σε-ισα.....	64
Οπτική δίοδος.....	64
Ακουστική δίοδος/Κιναισθητική δίοδος.....	64
Αόριστος σε -ησα.....	70
Οπτική δίοδος.....	70
Ακουστική δίοδος.....	70
Κιναισθητική δίοδος.....	71
Παθητική Φωνή.....	75
Καταλήξεις παθητικής φωνής.....	75
Ρήματα σε-ομαι.....	78
Οπτική δίοδος.....	78
Ακουστική δίοδος.....	78

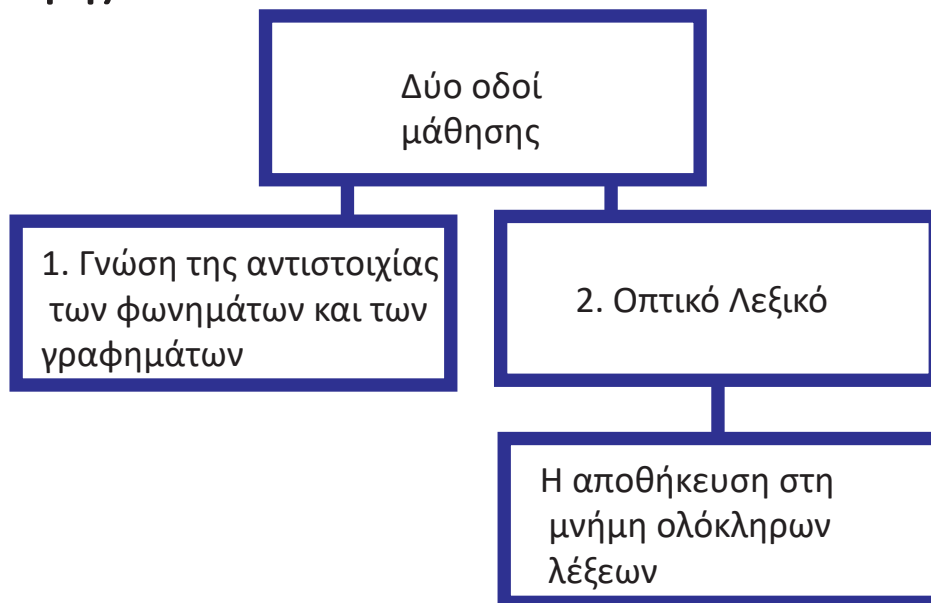
Κιναισθητική δίοδος.....	79
Ρήματα σε -ούμαι.....	84
Οπτική δίοδος.....	84
Ακουστική δίοδος.....	84
Κιναισθητική δίοδος.....	84
Αόριστος σε-ηκα.....	90
Οπτική δίοδος.....	90
Ακουστική δίοδος.....	90
Κιναισθητική δίοδος.....	90
Συλλογικές ασκήσεις.....	97

Θεωρητικό υπόβαθρο

Διορθωτική αγωγή ορθογραφίας Αξίζει τον κόπο;

Ορθογραφία είναι η χρήση τυποποιημένων κανόνων για την καταγραφή των φθόγγων μίας γλώσσας. Η ικανότητα της γραφής απαιτεί απ' το άτομο να μπορεί να συσχετίσει ήχους με γράμματα, να κάνει ανάκληση των γραμματικών μορφημάτων, να μπορεί να διαλέξει ανάμεσα σε ένα σωστό γράφημα όταν δεν υπάρχει σχέση μεταξύ του ήχου και του γράμματος, να ομαδοποιεί καταλήξεις ακολουθώντας τους βασικούς κανόνες της ορθογραφίας (Δημητρίου, 1994). Η κατάκτηση της ορθογραφίας αποτελεί μία σύνθετη νοητική λειτουργία, μία διαδικασία δυσκολότερη από εκείνη της ανάγνωσης.

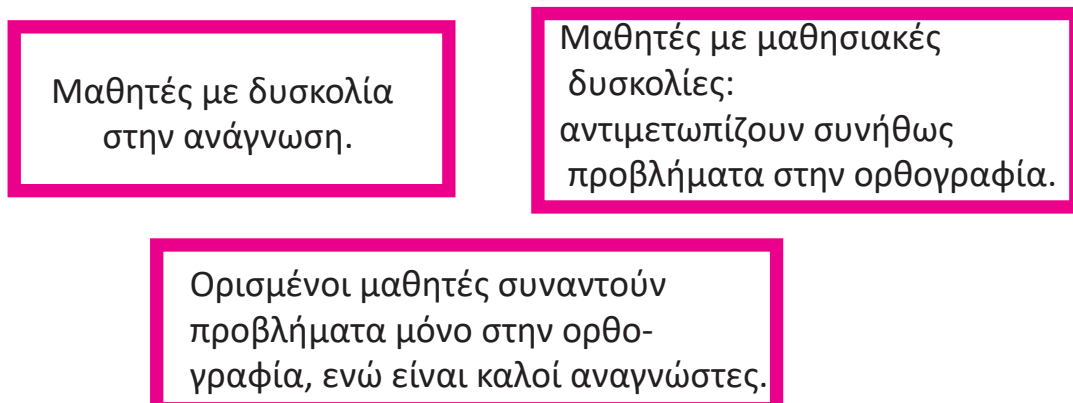
Δύο οδοί μάθησης

Οι μαθητές με δυσκολίες στην ορθογραφία

Μέσα στο σχολείο υπάρχει ένα ποσοστό μαθητών το οποίο παρουσιάζει μειωμένη ή χαμηλή επίδοση στην ορθογραφία με αποτέλεσμα να αδυνατεί, ως έναν βαθμό, να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του γλωσσικού μαθήματος. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε μία ανομοιογενή ομάδα μαθητών.

Οι κατηγορίες μαθητών που μπορούν να δυσκολευτούν διακρίνονται σε:

Δομημένη Πολυαισθητηριακή Διδασκαλία

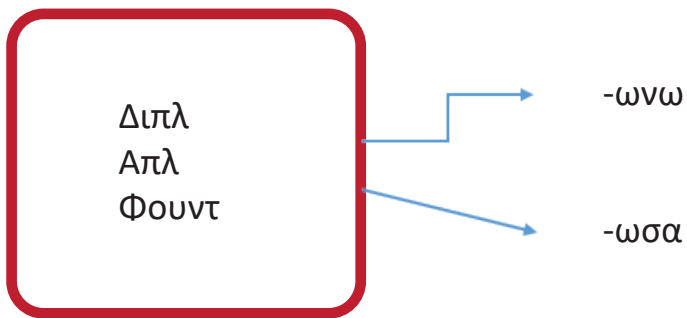
Βήματα Διδασκαλίας

Κάρτα πολυαισθητηριακής διδασκαλίας

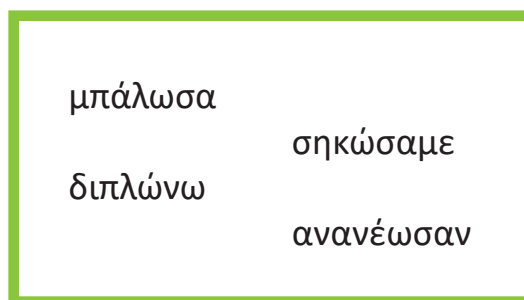
- Ιχνηλάτησε
- Πες ένα-ένα τα γράμματα
- Γράψε
- Ζωγράφισε την κατάληξη
- Πες δυνατά

Οι μπάλες ζουν ειρηνικά μεταξύ τους και πρεσβεύουν δύο κόσμους:

Ανακαλυπτική μέθοδος

Επισήμανση: Βρες τις καταλήξεις και κατηγοριοποίησε.

Θέμα	Κατάληξη

- Ιχνηλάτησε
- Πες ένα-ένα τα γράμματα
- Γράψε
- Ζωγράφισε την κατάληξη
- Πες δυνατά

Επισήμανση: Ζωγράφισε την κατάληξη -ωσα στα παρακάτω ρήματα.

Δίπλωσα

Δήλωσα

Φόρτωσα

Ζύμωσα

Πάλιωσα

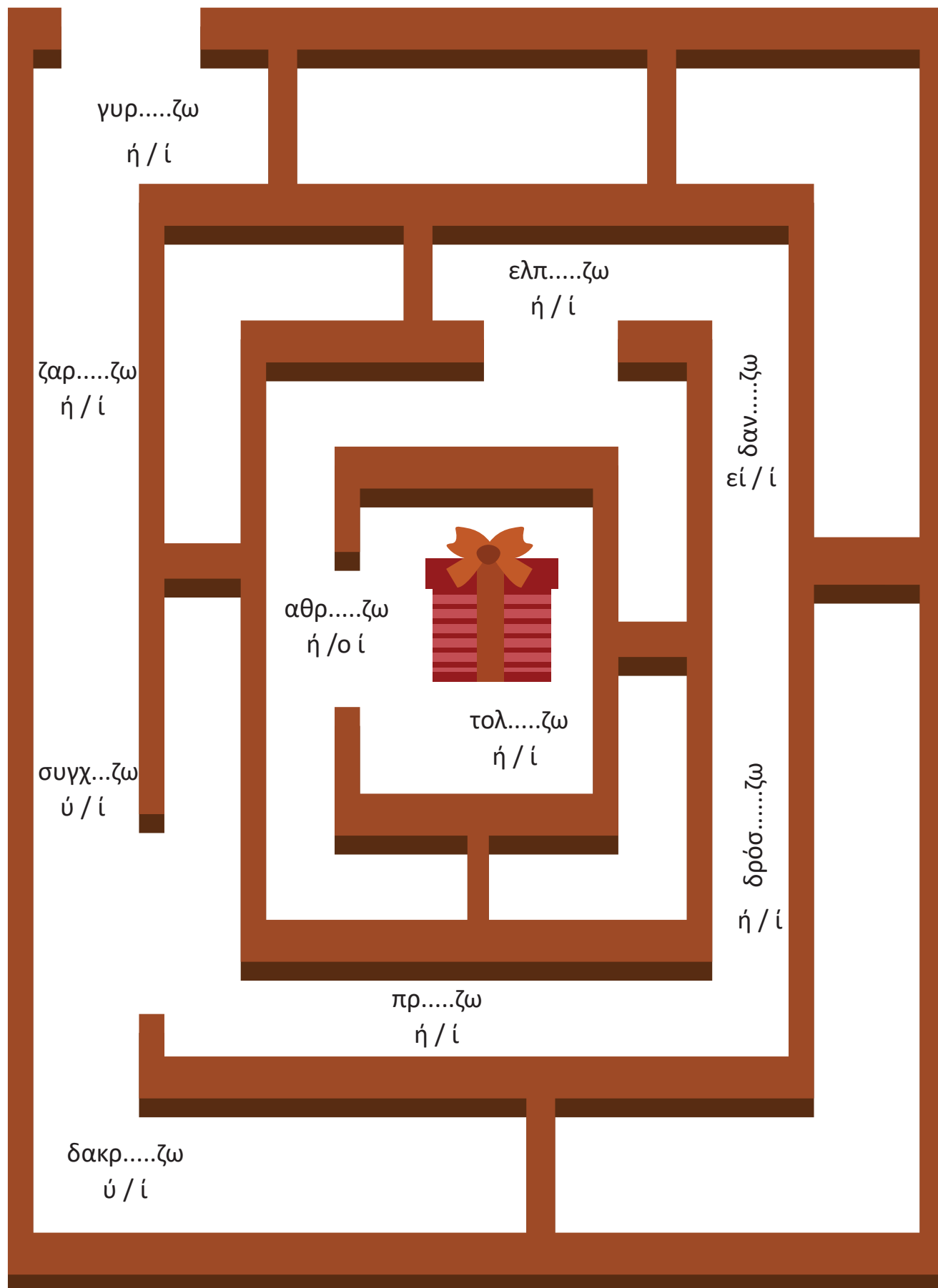
Ίσιωσα

Γλίτωσα

Θύμωσα

Ρίζωσα

Επισήμανση: Ακολουθείς τη σωστή διαδρομή και κάνεις τις σωστές επιλογές για να την ολοκληρώσεις.

Η ιστορία του -ευω

Μία μάγισσα όμορφη και τρομερή, μάθαινε λόγια πολλά και ξόρκια τρομερά...
Μία μέρα όμως μπέρδεψε τα μαγικά λογάκια και παράξενα πράγματα άρχισαν

να συμβαίνουν στην πόλη.

Επισημάνση: Γράψε τι πρέπει να κάνει ο καθένας για να λυθούν τα μάγια.

Ο κουρέας κλαδεύει; Όχι, ο κουρέας.....
Ο κηπουρός κουρεύει; Όχι, ο κηπουρός.....
Ο παλαιστής χορεύει; Όχι, ο παλαιστής
Ο χορευτής παλεύει; Όχι, ο χορευτής.....
Ο κλέφτης μαστορεύει; Όχι, ο κλέφτης.....
Ο μάστορας κλέβει; Όχι, ο μάστορας.....

Επισημάνση: Συμπλήρωσε τις σωστές καταλήξεις, για να μάθεις τι κάνουν και ένωσε με τη σωστή εικόνα.

εγώ αγναντ...

•

εγώ χαζ...

•

εγώ μαζ... λουλούδια

•

εγώ κοιμ... και παιδ... τους φίλους μου •

•

Ρήματα σε -αίνω

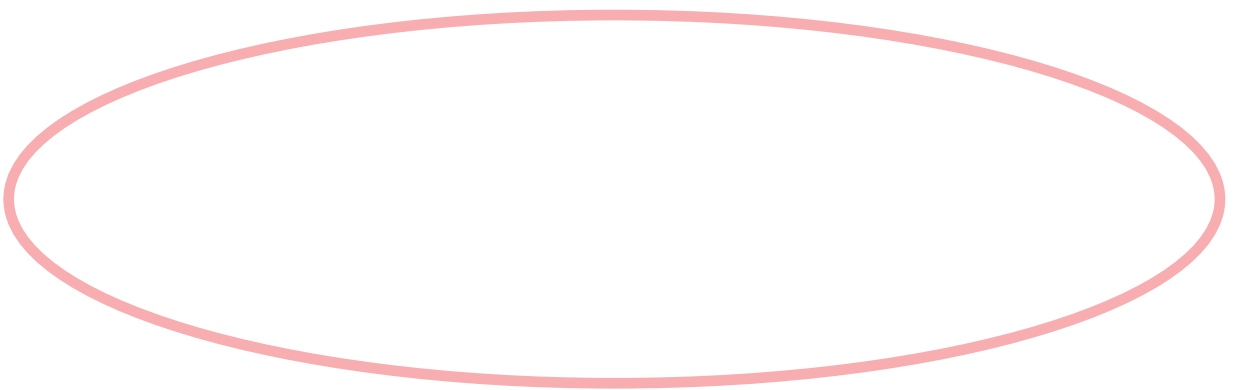
Οπτική δίοδος

Υποδειγματική διδασκαλία

Επισήμανση: Ζωγράφισε την κατάληξη.

-αίνω

Επισήμανση: Σκέψου και γράψε ρήματα σε -αίνω.

Ακουστική δίοδος

Ανεβαίνω, κατεβαίνω
τις σκάλες.
Προλαβαίνω ό,τι γίνεται.

Με αι